

	Dokumento pavadinimas	Rizikos apetito deklaracija pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo srityje
	Padalinys rengėjas/dokumento administratorius	Atitikties tarnyba
	Patvirtino	Valdyba
	Patvirtinimo data	2022-05-04
	Įsigaliojimo data	2022-05-06
	Informacijos rūšis	Vidinė
	Klasifikavimo laipsnis	Konfidenciali

RIZIKOS APETITO DEKLARACIJA PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VALDYMO SRITYJE

I. Bendrosios nuostatos

1. Dokumento keitimo istorija

Versijos Nr.	Data	Autorius	Trumpas keitimo paaiškinimas
1.	2020-10-21	Generalinis direktorius, Atitikties tarnybos vadovas	Pirma dokumento versija
2.	2021-02-24	Atitikties tarnybos vadovas	Dokumento keitimas atsižvelgiant į struktūrinius pokyčius PPTFP srityje
3.	2021-06-04	Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tarnybos vadovas	Periodinė peržiūra
4.	2022-05-04	Atitikties tarnybos vadovas	Peržiūra ir korekcijos atsižvelgiant į atnaujintą visos bendrovės veiklos PP/TF rizikos vertinimo ataskaitą.

2. Susiję dokumentai

Dokumento tipas	Pavadinimas
Banko vidaus tvarka	Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika

3. Tikslas ir taikymo apimtis

3.1. Ši AB „Mano bankas“ (toliau – Bankas) rizikos apetito deklaracija pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo srityje (toliau – PPTF Rizikos apetito deklaracija) nustato Banko vykdamą veiklą prisiimamos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygį ir struktūrą.

3.2. Bankas įsipareigoja kovoti su finansiniais nusikaltimais ir užtikrinti, kad Banko siūlomi produktai nebūtų naudojami pinigų plovimo, teroristų finansavimo, sankcijų vengimo ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos

tikslais. Bankas įgyvendina griežtus ir skaidrius standartus ir nuolat stiprina savo vidaus procesus, siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų.

3.3. PPTF Rizikos apetito deklaracijos nuostatos yra taikomos visiems Banko darbuotojams, klientams, produktams ir veiklai. PPTF Rizikos apetito deklaracijos nuostatų privaloma laikytis, kai svarstomi su Banko klientais, produktais, geografija ar mokėjimo operacijomis susiję klausimai.

3.4. Jokia šios PPTF Rizikos apetito deklaracijos nuostata neprieštarauja ir nepakeičia galiojančių Banko sprendimų dėl nepriimtinių (neaptarnaujamų) valstybių, teritorijų, industrijų ar klientų tipų (*prohibited*). Šioje deklaracijoje įtvirtinti PPTF rizikos apetito limitai yra taikomi tiek, kiek tam neprieštarauja iki ar po šios deklaracijos priėmimo priimti sprendimai dėl priimtimumo (*prohibited*).

3.5. Bankas pasilieka sau teisę, veikiant galiojančių įstatymų ribose, atmesti bet kurį klientą, sandorį ar verslą, patenkantį į Banko neprisiimamos rizikos lygį pagal PPTF Rizikos apetito deklaracijos nuostatas.

4. Platinimas

4.1. Bankas vykdo savo veiklą užtikrindamas veiksmingą PPTF prevenciją. Atsižvelgdami į tai, visi Banko darbuotojai vykdydami savo funkcijas privalo laikytis PPTF Rizikos apetito deklaracijoje nustatytų principų ir reikalavimų.

II. PPTF Rizikos rūšys bei rizikos tolerancijos ribos

5. Atitikties rizika

5.1. Bankas turi **nulinį rizikos apetitą (No Risk Appetite)**:

5.1.1. Bet kokiems vietinių įstatymų ar kitų teisinių reikalavimų, taip pat Lietuvos banko nurodymų, Finansų nusikaltimų tyrimų tarnybos nurodymų ar kitų priežiūros institucijų nurodymų pažeidimams;

5.1.2. Sankcionuotiems klientams, jų tikriesiems savininkams (naudos gavėjams), vadovybei, oficialiems atstovams ar sandoriams, kurie yra susiję su šalimis, asmenimis ar veikla, kurioms taikomos nacionalinės ir/ar tarptautinės sankcijos, neatsižvelgiant į klientų pelningumą, sandorio sumą ar kitus verslo aspektus. Įgyvendinant šią poziciją, **Bankas laikosi**:

5.1.2.1. Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos sankcijų sąrašo;

5.1.2.2. Konsoliduoto asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomos Europos Sąjungos (ES) finansinės sankcijos, sąrašo;

5.1.2.3. Jungtinių Amerikos Valstijų užsienio turto kontrolės biuro (US OFAC) administruojamų specialiai blokuotų asmenų sąrašo (OFAC-SDN) ir ne specialiai blokuotų asmenų sąrašo (OFAC-CNSDNL).

5.1.3. Kitoms likutinėms rizikoms (*residual risks*), kurių vertinimas yra „Aukšta“ (C) pagal naujausią Banko visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos įvertinimą (*Business-Wide Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment*).

5.2. Bankas turi **labai žemą rizikos apetitą (Very Low Risk Appetite)**, kai tokių atvejų gali būti ne daugiau kaip 1% visų atvejų per metus, šiems netitikimams:

5.2.1. Bankas negali atlikti arba negali užbaigti išsamaus kliento patikrinimo, sustiprinto kliento patikrinimo ar supaprastinto kliento patikrinimo ir šiuo pagrindu dalykiniai santykiai su klientu nebuvo nutraukti. Informacija, kuri yra reikalinga pradiniam arba periodiniam kliento patikrinimui, Banko turi būti kruopščiai renkama, tikrinama, analizuojama ir vertinama, o taip pat atliekamas atnaujintas kliento vertinimas atsižvelgiant į naujus reikšmingus įvykius, susijusius su Banko klientu ir/ar jo veikla.

5.3. Bankas turi **žemą rizikos apetitą (Low Risk Appetite)**, kai tokių atvejų gali būti ne daugiau kaip 5% visų atvejų per metus, šiems netitikimams:

5.3.1. Nepakankama personalo kompetencija ar mokymas, mokymų, dalijimosi žiniomis ir eskalavimo procedūrų trūkumai. Bankas turi užtikrinti, kad Banko darbuotojai būtų tinkamai apmokyti, darbuotojams teikiami tinkami ir savalaikiai nurodymai bei darbuotojai aiškiai suprastų, kokių su PPTF prevencija susijusių veiksmų reikia imtis arba kaip iškilę rizikos veiksniai turi būti eskaluojami bei valdomi.

6. Klientų veiklos (industrijos) rizika

6.1. Bankas turi **nulinį rizikos apetitą (No Risk Appetite)**:

6.1.1. Bet kokiai neteisėtai veiklai, įskaitant veiklai susijusiai su organizuoju nuskalstamumu, narkotikais, ginklais, pinigų plovimu, pornografinės medžiagos gamyba bei platinimu, neteisėtų lošimų ir lažybų organizavimu, neteisėta investicine veikla ir kitomis neteisėtomis veiklomis;

6.1.2. Veiklai, susijusiai su interneto svetainėmis suaugusiems („red light“ business), pažinčių svetainėmis, eskortavimo paslaugomis ir pan.;

6.1.3. Veiklai, susijusiai su nelicencijuotų ir/ar netinkamai registruotų finansinių paslaugų teikimu, o taip pat prekybos virtualiųjų valiutomis/turtu, depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių paslaugų teikėju (toliau – VASP, *Virtual Asset Service Providers*) ir kitoms pan. veikloms;

6.1.4. Nelicencijuotų kazino, lošimų, lažybų, žaidimų ir su jais susijusių paslaugų teikimui;

6.1.5. Prekybai maisto papildais ir medicininėmis prekėmis internetu (išskyrus atvejus kai Lietuvos Respublikoje licencijuotos vaistinės organizuoja internetu vaistų užsakymą ir pristatymą);

6.1.6. Labdaros ir ne pelno siekiančių organizacijų (NPO), išskyrus Lietuvos Respublikoje ar visame pasaulyje pripažintų organizacijų (pvz., Tarptautinis Raudonasis Kryžius, JT Pasaulio maisto programa, Maisto bankas ir kt.), veiklai;

6.1.7. Juridiniams asmenims, kurių veikla organizuojama naudojant pareikštines akcijas (*bearer shares*);

6.1.8. Klientai, kurie yra įtraukti į Lietuvos Respublikos oficialių institucijų (pvz., Lošimų priežiūros tarnyba, Lietuvos bankas ir kt.) ir/arba Tarptautinės Vertybinių Popierių Komisijų Organizacijos (IOSCO) neteisėtą veiklą vykdančių asmenų sąrašus;

6.1.9. Politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenims (PEP), reziduojantiems ne Europos Ekonominėje Erdvėje (toliau – EEE), o taip pat juridiniams asmenims, kuriuose naudos gavėju yra toks asmuo.

6.2. Bankas turi **labai žemą rizikos apetitą (Very Low Risk Appetite)** žemiau nurodytų tipų klientams, kai tokių klientų gali būti ne daugiau kaip 1% visų klientų arba tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma (EUR, įeinantys ir išeinantys mokėjimai, neįskaitant apyvartas vykdomas klientų lėšų saugojimo sąskaitose) neviršija 5% bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos:

6.2.1. Politiškai pažeidžiami (paveikiami) asmenys (PEP), reziduojantys EEE;

6.2.2. EEE jurisdikcijų rezidentai, kurie tokias teises įgyjo dalyvaudami „Rezidentavimo pagal investicijas“ („*Golden Visa*“) arba „Pilietybė pagal investiciją“ (*Citizenship-by-Investment programme*) programose;

6.2.3. Sporto agentavimo ir susijusių veiklą vykdančios klientai;

6.2.4. Prekybą vaistais ir medikamentais vykdančios bei atitinkamai veiklai licenciją turintys klientai (farmacinė veikla);

6.2.9. Prekybą alkoholio ir tabako produktais (įskaitant elektronines cigaretes ir pan. susijusias prekes) vykdančios klientai;

6.2.10. Klientai, kurie yra registruoti ar veikiantys laisvosios prekybos zonos, įskaitant laisvuosius uostus;

6.2.11. Klientai, kurie turi nominaliai veikiančius asmenis (*nominees*) arba įkurti kaip patikos fondai, arba panašios teisinės struktūros (*trust or other legal arrangements*), arba turi kaip patikos fondus arba panašias teisinės struktūras savo nuosavybės struktūroje.

6.3. Bankas turi **žemą rizikos apetitą (Low Risk Appetite)** žemiau nurodytų tipų klientams, kai tokių klientų gali būti ne daugiau kaip 5% visų klientų arba tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma (EUR, įeinantys ir išeinantys mokėjimai, neįskaitant apyvartas vykdomas klientų lėšų saugojimo sąskaitose) *neviršija 15%* bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos, klientų skaičiaus ir operacijų kiekio procentinis dydis taikomas kiekvienam punktui atskirai (nebent kitaip nurodyta žemiau):

6.3.1. Licencijuotoms lošimų, lažybų, žaidimų organizavimo įmonėms¹ ir su jais susijusias paslaugas teikiančios įmonės²;

6.3.3. Licencijuotoms VASP, jeigu tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma neviršija 5%;

¹ This includes operation of casinos, gaming, gambling and betting venues, acting as payment agents to such venues, or companies that belong to (50%+) or hold (50%+), directly or indirectly, to casinos, gaming, gambling and betting venues, using bottom-up approach.

² More than 50% of company's revenues directly or indirectly is derived from casinos, gaming, gambling and betting venues, using bottom-up approach.

- 6.3.4. Licencijuotoms užsienio valiutų rinkos (*Forex, CFD* ir pan.) brokerių paslaugas teikiančioms įmonėms, jeigu tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma neviršija 5%;
- 6.3.5. Licencijuotoms sutelktinio finansavimo platformų veiklą vykdančios įmonėms, jeigu tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma neviršija 5%;
- 6.3.6. Nekilnojamojo turto brokerių ir kitas su nekilnojamu turtu susijusias paslaugas (išskyrus statybų veiklą) teikiančios įmonėms;
- 6.3.7. Teisines paslaugas teikiantiems klientams (fiziniams ir juridiniams asmenims);
- 6.3.8. Prekyba ginklais ir šaudmenimis vykdančios įmonėms;
- 6.3.9. Elektroninių pinigų ir mokėjimų institucijos, kurioms licencijos jų veiklai išduotos ne EEE jurisdikcijose;
- 6.3.10. Grynuosius pinigus savo veikloje intensyviai naudojančios įmonės (pvz., grožio salonai, restoranai, naktiniai klubai, automobilių remonto servais, automobilių plovyklos, stovėjimo aikštelės ir kt.);
- 6.3.11. Klientai, kurių veikla organizuojama naudojant sudėtingas nuosavybės struktūras, neturint aiškaus ekonominio pagrindo tokiai struktūrai.

7. Klientų geografinė (jurisdikcijos) rizika

7.1. Bankas turi **nulinį rizikos apetitą (No Risk Appetite)**:

7.1.1. Klientai ar naudos gavėjai yra registruoti ar reziduoja:

7.1.1.1. Bankui nepriimtinos rizikos (*prohibited*) jurisdikcijose;

7.1.1.2. FATF „juodojo sąrašo“ ir „pilkojo sąrašo“ (išskyrus EEE) jurisdikcijose;

7.1.1.3. Europos Komisijos nustatytose didelės rizikos trečiosiose valstybėse;

7.1.1.4. Šalyse, kurios įtrauktos į ES nebendradarbiaujančių jurisdikcijų mokesčių srityje (*The EU list of non-cooperative jurisdictions for tax purposes*) sąrašo I priedą („juodasis sąrašas“);

7.1.1.5. Jurisdikcijose, kuriose yra labai didelis terorizmo pavojus (paskutinio Global Terrorism Index įvertis >8).

7.1.1.6. Ypač korumpuotos šalys (paskutinio Korupcijos suvokimo indekso įvertis yra 25 punktai ir mažiau);

7.1.1.7. Okupuotose Ukrainos teritorijose – Krymo pusiasalis bei vadinamosios Donecko ir Lugansko liaudies respublikos;

7.1.1.8. Kuba, Rusija, Baltarusija.

7.2. Bankas turi **žemą rizikos apetitą (Very Low Risk Appetite)** žemiau nurodytų tipų klientams, kai tokių klientų gali būti ne daugiau kaip 5% visų klientų ir tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma (EUR, įeinantys ir išeinantys mokėjimai, neįskaitant apyvartas vykdomas klientų lėšų saugojimo sąskaitose) neviršija 5% bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos:

7.2.1. Klientai ar naudos gavėjai yra registruoti ar reziduoja:

7.2.1.1. FATF „pilkojo sąrašo“ EEE jurisdikcijose;

7.2.1.2. Jurisdikcijose, kuriose yra padidintas korupcijos lygis (paskutinio Korupcijos suvokimo indekso vertė yra tarp 26 ir 49 imtinai);

7.2.1.3. Jurisdikcijose, kuriose yra didelis terorizmo pavojus (paskutinio Global Terrorism Index vertė yra tarp 6 ir 8 imtinai);

7.2.1.4. Šalyse, įtrauktose į ES nebendradarbiaujančių jurisdikcijų mokesčių srityje sąrašo II priedą („pilkasis sąrašas“).

7.3. Bankas turi **žemą rizikos apetitą (Low Risk Appetite)** žemiau nurodytų tipų klientams, kai tokių klientų gali būti ne daugiau kaip 5% visų klientų ir tokių klientų Banke atliekamų operacijų suma (EUR, įeinantys ir išeinantys mokėjimai, neįskaitant apyvartas vykdomas klientų lėšų saugojimo sąskaitose) neviršija 20% bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos:

7.3.1. Klientai ar naudos gavėjai yra registruoti ar reziduoja:

7.3.1.1. Tikslinėse teritorijose (*Targeted territories*), kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

8. Mokėjimo produktų (paslaugų) ir operacijų rizika

8.1. Bankas turi **nulinį rizikos apetitą (No Risk Appetite)**:

8.1.1. Mokėjimo operacijoms, kuriose pateikta neišsami informacija apie piniginių lėšų mokėtoją ir

(arba) gavėją pagal ES reglamentą 2015/847;

8.1.2. Klientų mokėjimo operacijoms, kurios susijusios su FATF „juodojo sąrašo“ šalimis;

8.1.3. Mokėjimo operacijoms, susijusioms su okupuotomis Ukrainos teritorijomis – Krymo pusiasaliu bei vadinamosiomis Donecko ir Lugansko liaudies respublikomis;

8.1.4. Mokėjimo operacijoms, susijusioms su Kuba, Rusija, Baltarusija;

8.1.5. Korespondentinės bankininkystės mokėjimams, atliekamiems pasinaudojant netiesiogine prieiga prie Banko korespondentinės (LORO) sąskaitos (downstream correspondent banking payments).

8.2. Bankas turi **labai mažą rizikos aptetimą (Very low risk appetite)** žemiau nurodytų tipų klientų mokėjimo operacijoms ir tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma neviršija 1% bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos:

8.2.1. Susijusios su FATF „pilkojo sąrašo“ jurisdikcijomis (išskyrus EEE valstybes);

8.2.2. Susijusios su Europos Komisijos nustatytose didelės rizikos trečiojoje valstybėse;

8.2.3. Susijusios su jurisdikcijomis, kuriose yra labai didelis terorizmo pavojus (paskutinio Global Terrorism Index įvertis >8);

8.2.4. Mokėjimo operacijoms, struktūrizuotoms tokiu būdu, kad būtų išvengta nustatytų limitų viršijimo.

8.3. Bankas turi **mažą rizikos aptetimą (Very low risk appetite)** žemiau nurodytų tipų klientų mokėjimo operacijoms ir tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma neviršija 5% bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos:

8.3.1. Susijusios su FATF „pilkojo sąrašo“ ES šalimis;

8.3.2. Susijusioms su šalimis, kuriose yra didelis terorizmo pavojus (paskutinio Global Terrorism Index vertė yra tarp 6 ir 8 imtinai)

8.3.3. Susijusios su šalimis, kurios įtrauktos į ES nebendradarbiaujančių jurisdikcijų mokesčių srityje (The EU list of non-cooperative jurisdictions for tax purposes) sąrašo I priedą („juodasis sąrašas“);

8.3.4. Susijusioms su greitai vienas po kito sekančiais įeinančiais ir išeinančiais mokėjimo pavedimais (high velocity transfers, netaikoma finansų įstaigų atveju);

8.4. Bankas turi **vidutinį rizikos aptetimą (Medium risk appetite)** žemiau nurodytų tipų klientų mokėjimo operacijoms ir tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma neviršija 25% (jei atskirais atvejais nenumatyta mažiau) bendros Banke atliekamų mokėjimo operacijų sumos:

8.4.1. Su korespondentinės bankininkystės Banko teikiamomis paslaugomis susijusiems mokėjimams (siunčiami/gaunami) Banko klientų – respondentų, išskyrus su lėšų saugojimu susijusiems mokėjimams (treasury/safeguarding);

8.4.2. Susijusioms su šalimis, kuriose yra padidintas korupcijos lygis (paskutinio Korupcijos suvokimo indekso įvertis yra tarp 26 ir 49 imtinai) ir tokių klientų Banke atliekamų mokėjimo operacijų suma negali viršyti 15% visų Banko klientų atliekamų mokėjimo operacijų.

III. Funkcijos, atsakomybės ir išimčių taikymas

9. Banko Valdyba:

9.1. Tvirtina šią PPTF rizikos apetito deklaraciją;

9.2. Priima sprendimus taikyti išimtį dėl jurisdikcijų, su kuriomis siejami asmenys negali tapti Banko klientais, neatsižvelgiant į tokių asmenų individualią PPTF riziką ir/arba šios rizikos apetito deklaracijos nuostatas;

9.3. Priima sprendimus taikyti išimtį dėl industrijų, su kuriomis siejami asmenys negali tapti Banko klientais, neatsižvelgiant į tokių asmenų individualią PPTF riziką ir/arba šios rizikos apetito deklaracijos nuostatas;

9.4. Peržiūri jos nuostatas ir ne rečiau kaip kartą metuose inicijuoja rizikos apetito deklaracijos nuostatų pakeitimus (atsižvelgiant į Banko poreikį);

10. Atitikties tarnybos darbuotojai:

10.1. Vertina PPTF rizikos apetito deklaracijos nuostatas bei jų atitikimą įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų reikalavimams;

10.2. Įdiegia tinkamą PPTF rizikos apetito deklaracijos nuostatų įgyvendinimo priežiūros sistemą;

10.3. Vykdo mokėjimo operacijų ir sandorių stebėseną, o taip pat atlieka Banko klientų ir mokėjimo operacijų portfelio analizę bei vertina Banko veiklos atitiktį PPTF rizikos apetito deklaracijoje nustatytiems rizikos kriterijams.